

ANGREB AF SKADEGØRERE I VINTERSÆD, VÅRSÆD OG ALM. RAJGRÆS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 23

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Bladlusene breder sig. Træf beslutning om bekæmpelse nu.

8. registrering i vintersæd 4.-5. juni 2018

Vi beklager, at der stadig er en række tekniske fejl og mangler i præsentationen af data fra registreringsnettet. Teknikerne arbejder fortsat på at rette fejlene.

Indtil vækststadie 32 (2 knæ udviklet) bedømmes svampeangrebene i registreringsnettet i korn på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes ikke på hele planten, men kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade.

VINTERHVEDE

Svampesituationen i hvede er i år usædvanlig grundet det vedvarende tørre vejr, og der er fortsat ikke udsigt til nedbør. Der skal derfor anvendes en lavere indsats af svampemiddel.

Septoria: Angrebene er fortsat svage i de fleste marker. Inkubationstiden (tiden fra smitte

(nedbør) til symptomer ses) er ca. 3 uger.

Gulrust: Der findes fortsat mest gulrust i Kalmar, hvor der i registreringsnettet denne uge er fundet gulrust i ca. 40 procent af de ubehandlede marker (0,02 – 100 procent angrebne planter). Næstmest er fundet i Benchmark og Creator, hvor der denne uge er fundet angreb i ca. 10 procent af de ubehandlede marker (0,01-2,0 procent angrebne planter). Derudover er der fundet svage angreb af gulrust i 2 marker med Sheriff (0,01 procent angrebne planter), i 2 marker med KWS Lili (0,01 og 1,0 procent angrebne planter) og et enkelt tilfælde i Elixer (0,01 procent angrebne planter).

Fra praksis er også meldt om flest gulrustfund i Kalmar efterfulgt af Benchmark. Mht. tidligere fund af gulrust henvises til kommentaren i de forløbne uger.

Brunrust: Der er fundet brunrust (0,1 – 1,0 procent angrebne planter) ved Karise i Creator, Graham, Benchmark, Elixer og KWS Lili. Ved Ringsted er fundet brunrust i Pistoria (1,0 procent angrebne planter). I KWS Lili er fundet brunrust (0,01 procent angrebne planter) ved Ringsted, Rønde og Sejlet. Brunrust trives i varmt vejr, så udviklingen skal følges i år. Evt. bekæmpelse af brunrust er aktuel til om med vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25 procent angrebne planter.

Hvedebladplet: Der er i de pløjede marker fundet hvedebladplet i ca. 10 procent af observationerne med 1-100 procent angrebne planter. Hvedebladplet er især et problem ved forfrugt hvede og samtidig reduceret jordbearbejdning. I år er dog også fra praksis i flere tilfælde meldt om mere udbredte angreb i pløjede marker med planterester af hvede. Bekæmpelse anbefales i vækststadium 61-71 ved over 50 procent angrebne planter.

I flere marker optræder også bladspætninger, som ikke må forveksles med hvedebladplet.

Bekæmpelse: I områder af landet, hvor der er fundet gulrust, er der i Kalmar, Benchmark og Creator udført en delt aksbehandling med lave doser. Ved sidste behandling omkring skridning er anbefalet behandling med 25-30 procent dosis af midler med god effekt mod gulrust og Septoria, dvs. f.eks. 0,375-0,45 l Bell eller 0,375-0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S. Andre løsninger med god effekt mod gulrust og Septoria f.eks. Bell/Viverda blandet med Prosaro kan også anvendes.

I øvrige sorter (excl. Sheriff) og i landsdele uden fund af gulrust er der mange steder kun behandlet en enkelt gang omkring skridning, og der er anbefalet 30-40 procent dosering, dvs. 0,45 - 0,6 l Bell eller 0,45 - 0,6 l Viverda + 0,5 - 0,6 l Ultimate S. I Sheriff er anbefalet lidt lavere dosis nemlig 25-30 procent dosis, dvs. 0,375 – 0,45 l Bell eller 0,375-0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S. Grundet det lave smittetryk kan evt. også anvendes Prosaro.

Det varme vejr i år kan give risiko for sene angreb af brunrust, hvorfor midler med god rusteffekt er foretrukket. Propulse har relativ svag effekt mod rust, men hvor Propulse alligevel ønskes anvendt, er anbefalet 0,4 l Propulse + 0,25 l Comet Pro/Orius.

I nogle marker med forfrugt hvede er der trods pløjning meldt om en del hvedebladplet. Her kan

tilsættes Bumper eller anvendes løsninger med Prosaro/Proline Xpert/Proline. Propulse har også god effekt mod hvedebladplet.

På lettere jord i områder med mindst nedbør er afgrøderne meget tørkestressede, og indsatsen skal derfor nedsættes yderligere, og der kan i stedet anvendes Prosaro.

Evt. svampebekæmpelse i hvede anbefales afsluttet senest i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse).

Vær opmærksom på midlernes sprøjtefrister, hvor f.eks. Propulse senest må anvendes i vækststadium 61 og Bell/Prosaro og Viverda senest i vækststadium 69 hhv. 71.

Vækststadier: Den eksplosive vækst fortsætter. Det gennemsnitlige vækststadium er 66 (under blomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner har nået halv størrelse). Fra at hveden var bagud i udviklingen i foråret grundet den sene såning og det kolde forår, er den nu 1-2 uger længere fremme end normalt.

Bladlus: Det varme vejr har fremmet bladlus, og der er fundet bladlus i ca. 75 procent af markerne med op til 80 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 30 procent af markerne er der mindst 25 procent angrebne strå mod 5 procent af markerne i den forløbne uge. Evt. bekæmpelse af bladlus er aktuel frem til vækststadium 75 (kerneindhold mælket og let grynet) ved 100 procent angrebne strå. I det nuværende vejr vil bladlusene fortsat brede sig, så træf beslutning om evt. bekæmpelse nu.

Der er også flere kornbladbillelarver i vinterhvede end normalt.

Anvend til bladlusbekæmpelse 0,1 kg Karate, 0,05 kg Kaiso Sorbie, 0,05-0,1 l Mavrik Vita eller 0,125 l Fastac. Udfør bekæmpelse aften eller nat. 0,05 – 0,1 kg Pirimor kan også anvendes, men midlet er pt. udsolgt flere steder.

VINTERBYG

Vinterbyggen er nu så fremskreden i udviklingen, at svampebekæmpelse ikke længere er aktuel. Skoldplet efterfulgt af bygrust har været de mest udbredte svampesygdomme i vinterbyggen i år. *Ramularia* ses stadig kun i relativ få marker.

Dette var sidste registrering i vinterbyg i år. Vi takker for indberetningerne.

TRITICALE

Triticale er nu så fremskreden i udviklingen, at bekæmpelse ikke længere er aktuel. I år har gulrust været den mest udbredte svampesygdom i triticale.

Dette var sidste registrering i triticale i år. Vi takker for indberetningerne.

RUG

Rugen er nu afblomstret, og indeværende uge er sidste udkald for en evt. afsluttende bekæmpelse af brunrust. Evt. bekæmpelse er aktuel ved over 10 procent angrebne planter.

Der er fundet brunrust i ca. 20 procent af observationerne med op til 100 procent angrebne planter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes Prosaro eller Orius. Sprøjtefristen for de to midler er vækststadium 69 (blomstring helt afsluttet).

Angreb udvikler sig tit sidst i vækstsæsonen, men sene angreb er ikke så tabsvoldende. I 2 forsøg i 2015 udviklede brunrust sig sidst i vækstsæsonen. Her var der ca. 10 procent dækning med brunrust i ubehandlet i vækststadium 71. Her blev opnået i gennemsnit 1,8 hkg/ha i nettomerudbytte ved behandling med 0,5 l Prosaro i vækststadium 71 (og 0,6 hkg/ha i nettomerudbytte ved behandling i vækststadium 59-65). På nuværende tidspunkt er der ikke 10 procent dækning af brunrust i nogen marker.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste registrering i rug i år.

VÅRBYG

Svampesygdomme: Der er fortsat overvejende svage angreb af svampesygdomme.

Bygbladplet er fundet i 8 procent af observationerne (0,01 - 30 procent angrebne planter). Kraftige angreb på enkeltplanter kan skyldes udsædsbåren smitte. Bygbladplet anbefales i meget modtagelige sorter (Laurikka, Crossway) bekæmpet ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadium 65 (blomstring) og ved over 25 procent angrebne planter i modtagelige og delvis modtagelige sorter. Der er udløst bekæmpelse af bygbladplet i 1 procent af observationerne.

Bygrust er kun fundet i 6 procent af observationerne (0,1 - 100 procent angrebne planter). Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter frem til vækststadium 65 (blomstring). Der er udløst bekæmpelse i 4 procent af observationerne.

Skoldplet er kun registreret i 3 procent af observationerne (0,01 - 10 procent angrebne planter).

Bekæmpelse: Til svampebekæmpelse i vårbyg omkring skridning er hidtil anbefalet 0,3 l Propulse + 0,25 l Comet Pro/Orius. Det vedvarende tørre vejr og udsigten til fortsat tørt vej medfører dog, at mange marker er tørkestressede. I meget tørkestressede marker kan der, såfremt kun bygrust er et problem, anvendes billigere løsninger f.eks. 0,3 - 0,4 l Orius. Er der samtidig bygbladplet kan der tilsættes Comet Pro og i stedet anvendes 0,2 l Orius + 0,2 l Comet Pro.

Det er ikke muligt at vurdere risikoen for evt. angreb af Ramularia, som Propulse har bedst effekt imod. Der er pt. kun lidt Ramularia i vinterbyggen og ikke pt. registreret angreb i vårbyg.

Vækststadium: Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 48 (første stak snart synlig), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

Skadedyr: Bladlusene har igen bredt sig i det varme vejr, og i flere marker er der kraftige angreb. Der er fundet bladlus i ca. 80 procent af markerne (op til 100 procent angrebne strå) mod i 55 procent af markerne i den forløbne uge. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 45 procent af markerne er der mindst 25 procent angrebne strå mod i 10-15 procent af markerne i den forløbne uge.

Angreb af bladlus på de tidlige vækststadier kan også overføre smitte med havrerødsotvirus. Ifølge tyske angivelser er udbyttetabet som følge af virusmitte dog minimal fra begyndende skridning af vårbyggen.

Fra Sverige angives, at der pt. findes færrest bladlus i de mest tørkestressede vårbygmarker.

Kornbladbillelarver er også meget udbredte i flere marker og bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Pirimor giver god dampeffekt og gør det lettere at få god effekt mod bladlus i bunden af afgrøden. Pirimor er dog pt. udsolgt flere steder. Anvend ved både bladlus og kornbladbillelarver 0,05 kg Pirimor blandet med 0,125 l Fastac, 0,1 kg Karate eller 0,05 kg Kaiso Sorbie. Uden tilsætning af Pirimor kan anvendes 0,15 kg Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,1 l Mavrik Vita eller 0,15 l Fastac. Mavrik Vita har ikke kornbladbiller på etiketten, men vurderes at have acceptabel effekt, såfremt der ikke er meget kraftige angreb.

Udfør bladlusbekæmpelse før der opstår store kolonier med bladlus i bunden af afgrøden, da dette gør bekæmpelse vanskelig. Anvend godt med vand og omkring 200 l ved sprøjtning på tørre blade. Udfør bekæmpelse aften eller nat.

HAVRE

Der er denne uge ikke fundet angreb af svampesygdomme. I den forløbne uge var der også kun angreb i enkelte marker. Meldug bekæmpes i vækststadium 37-65 ved over 50-75 procent angrebne planter. Hvis kun meldug er et problem kan f.eks. anvendes Orius til bekæmpelse. Ved meget bygbladplet kan tilsættes Comet Pro eller anvendes Propulse.

Det gennemsnitlige vækststadium er vækststadium 45 (fanebladets bladskede opsvulmet), mens de længst udviklede marker er under skridning.

Bladlusene har bredt sig i det varme vejr, og der er fundet bladlus i 70 procent af markerne med op til 100 procent angrebne strå. Bekæmpelse anbefales ved 40 procent angrebne strå eller ved 25 procent angrebne strå, såfremt der samtidig er behov for svampebekæmpelse. I ca. 50 procent af markerne er der mindst 25 procent angrebne strå mod i 10 procent af markerne i den forløbne uge.

Angreb af bladlus på de tidlige vækststadier kan også overføre smitte med havrerødsotvirus. Ifølge tyske angivelser er udbyttetabet som følge af virusmitte dog minimal fra begyndende skridning af vårbyggen.

Kornbladbillelarver er også meget udbredte i flere marker og bekæmpes ved 0,5-1,0 larve pr. aksbærende strå indtil omkring begyndende skridning.

Pirimor giver god dampeffekt og gør det lettere at få god effekt mod bladlus i bunden af afgrøden. Pirimor er dog pt. udsolgt flere steder. Anvend ved både bladlus og kornbladbillelarver 0,05 kg Pirimor blandet med 0,125 l Fastac, 0,1 kg Karate eller 0,05 kg Kaiso Sorbie. Uden tilsætning af Pirimor kan anvendes 0,15 kg Karate, 0,075 kg Kaiso Sorbie, 0,1 l Mavrik Vita eller 0,15 l Fastac. Mavrik Vita har ikke kornbladbiller på etiketten, men vurderes at have acceptabel effekt, såfremt der ikke er meget kraftige angreb. Udfør bladlusbekæmpelse før der opstår store kolonier med bladlus, da dette gør bekæmpelse vanskelig. Anvend godt med vand og omkring 200 l ved sprøjtning på tørre blade. Udfør ikke bekæmpelse om dagen.

I havre foretages kun et begrænset antal registreringer.

HVEDEGALMYG

Flyvningen af hvedegalmyg følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarkers i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Der har i år været tidlig og kraftig flyvning i en del marker. Hveden er kun modtagelig for evt. angreb i vækststadium 43-61 (opsvulmning af fanebladets bladskele til begyndende blomstring) og er derfor ikke længere modtagelig. Bekæmpelse er derfor ikke længere aktuel i vinterhvede.

Opsæt dog feromonfælder og følg udviklingen i vårhvede, som også er modtagelig i vækststadium 43-61.

Billede 1. Brunrust i rug fotograferet 4. juni 2018.

Se yderligere data på linkene herunder:

Vinterhvede

Vinterbyg

Triticale

Rug

Vårbyg

Havre

Hvedegalmug

ALM. RAJGRÆS

Der er fundet angreb af kronrust i ca. 50 procent af observationerne med op til 5 procent dækning. Der er ikke fundet sortrust.

Kronrust anbefales bekæmpet ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante) til vækststadium 69 (afsluttet blomstring). Det gennemsnitlige vækststadium er 63 (under blomstring). Anvend til bekæmpelse 0,45 l Bell, 0,45 Viverda + 0,5 Ultimate S eller 0,3 Bell + 0,15 Comet Pro.

Mange marker er nu så langt fremme i udviklingen, at kun evt. sortrust fremover kan udløse en sen bekæmpelse.

Registreringen i den kommende uge er sidste registrering i år, men evt. fund af sortrust i registreringsnettes marker eller andre marker ønskes fortsat modtaget.

Se yderligere data på linket nedenfor.

[Alm. rajgræs](#)

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.